

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ ОСНОВНИХ РОДИН СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ

Викладено результати порівняльної оцінки відтворних якостей свиноматок різних родин великої білої породи. Установлено, що серед родин вітчизняної селекції кращі показники були у свиноматок родини Беатриса, а естонського походження — Кийа і Хукке.

Збереженість, молочність, плодючість, родина

Свинарство в Україні є традиційною національною галуззю сільськогосподарського виробництва. Для раціонального використання існуючих генотипів свиней у країні розроблено пірамідальну селекційно-технологічну систему, яка базується на тісній співпраці племінних і товарних господарств, раціональному використанні методів чистопородного розведення, схрещуванні, гібридизації та штучному осіменінні [4].

Генетичного поліпшення порід свиней досягають різними методами племінної роботи, одним з яких є добір. Виходячи з вимог народного господарства, природно-кліматичних і кормових умов конкретної зони, рівня продуктивності в стаді, необхідно, в першу чергу, вибрати бажаний тип тварин, до якого спрямовувати всі свої зусилля з метою вдосконалення тварин, збільшення їхньої продуктивності й прогресивного розвитку ознак у особин стада [1].

У селекції свиней важливим є визначення критеріїв вибору основних ознак, які б забезпечили заплановані темпи поліпшення продуктивності стада чи популяції тварин у цілому. Залежно від кількості ознак і послідовності їхнього відбору визначають три системи добору: тандем-селекцію, селекцію за незалежними рівнями та індексну селекцію. Найбільш ефективною системою селекції є добір за індексами [3].

© В.М. Носич, 2005

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводили в умовах племзаводу “Маяк” Полонського району Хмельницької області на свиноматках великої білої породи. Продуктивні якості свинوماتок ($n = 151$ гол.) першого опоросу оцінювали за багатоплідністю, молочністю, масою однієї голови та середньою масою гнізда при відлученні, збереженістю поросят. При обчисленні збереженості молодняку слаборозвинутих поросят до уваги не брали. Первинний матеріал досліджень опрацьовано біометрично з використанням програмного забезпечення Microsoft Excel за методиками, описаними Г.Ф. Лакіним [2].

Результати досліджень. У стаді свиноматки вітчизняної селекції належать до шести родин із загальним поголів'ям 43 голови (28,5% загальної кількості; *див. таблицю*).

Свиноматки естонської селекції належали до восьми родин ($n = 108$ гол., 71,5%). Серед вітчизняної селекції найбільш численними були родини Беатриса ($n = 14$ гол., 32,6%) і Чорної Птички ($n = 10$ гол., 23,3%), а естонської — Кийа ($n = 49$ гол., 45,4%), Еллу ($n = 18$ гол., 16,7%), Хукке ($n = 13$ гол., 12,0%).

Оцінка продуктивних якостей показала, що серед родин вітчизняної селекції вищі показники багатоплідності, молочності й розвитку поросят у свинوماتок родини Беатриса (10,3 гол., 52,5 кг, 18,0 кг), великоплідності (1,32 кг) і збереженості молодняку (94,1%) — у Волшебниці.

У групі свинوماتок естонської селекції кращі показники відтворних якостей встановлено у свинوماتок родин Кийа і Хукке, особливо за багатоплідністю й молочністю (10,5 гол. та 52,8 і 51,9 кг). Свиноматки родин Лідді та Майє характеризувались високими показниками розвитку (18,0 і 17,8 кг) та збереженості поросят при відлученні (98,2 і 97,1%).

Висновки. Кращими у селекційному відношенні за продуктивними якостями серед свинوماتок вітчизняного походження виявились свиноматки родин Беатриса, Волшебниці, а естонського — Кийа, Хукке, Лідді, Майє.

1. Коваленко Б.П. До питання індексної селекції // Використання фізіологічних, генетико-селекційних та технологічних методів підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин. – Кам'янець-Подільський, 2000. – С. 62-63.

2. Лакін Г.Ф. Биометрия. – М.: Высш. школа, 1980. – 293 с.

Продуктивні якості свиноматок різних родин

Родина	n	Багато-плідність, гол.	Велико-плідність, кг	Молочність, кг	При відлученні у 60 днів			
					Кількість поросят, гол.	Середня маса 1 теляти, кг	Маса гнізда, кг	Збереженість, %
Беатриса	14	10,3±0,24	1,28±0,01	52,5±2,2	9,90±0,18	18,0±0,24	177,3±3,6	96,1
Волшебница	3	9,67±0,41	1,32±0,01	51,2±3,9	9,67±0,36	17,9±0,46	173,6±9,7	100
Рута	3	10,0±0,0	1,23±0,04	50,7±3,2	9,67±0,41	17,5±0,61	169,0±6,8	96,7
Сніжинка	7	10,0±0,24	1,28±0,04	51,2±2,9	9,71±0,2	17,8±0,33	172,9±5,7	97,1
Тайга	6	10,2±0,17	1,28±0,03	50,8±2,6	9,83±0,17	17,6±0,35	172,8±4,0	96,4
Чорна Птвичка	10	9,90±0,46	1,28±0,02	51,4±1,9	9,50±0,43	17,3±0,34	164,4±7,1	96,0
Валлома	6	10,3±0,54	1,28±0,02	51,2±2,3	9,67±0,36	17,9±0,46	173,6±9,7	93,9
Вийа	4	10,3±0,25	1,25±0,02	49,8±2,9	10,0±0,0	17,5±0,38	174,5±3,8	97,1
Еллу	18	9,78±0,17	1,26±0,01	50,9±2,3	9,5±0,19	17,6±0,35	167,2±4,0	97,1
Кийа	49	10,5±0,12	1,26±0,01	52,8±1,2	10,0±0,12	17,5±0,12	175,2±2,4	95,2
Лідді	11	10,0±0,25	1,35±0,03	51,1±2,1	9,82±0,24	18,0±0,21	176,3±4,1	98,2
Лютте	4	10,3±0,25	1,24±0,02	50,9±3,4	10,0±0,0	17,4±0,13	173,8±1,3	97,1
Майє	3	10,3±0,41	1,28±0,02	51,8±3,5	10,0±0,0	17,8±0,2	178,3±2,0	97,1
Хукке	13	10,5±0,44	1,27±0,02	51,9±1,9	9,85±0,39	17,8±0,33	163,2±14,4	93,8

3. Рибалко В.П., Буркат В.П. Селекція та гібридизація у свинарстві. – К.: БМТ, 1996. – 144 с.

4. Рибалко В.П. Генофонд свиней України, його стан і перспективи розвитку // Використання фізіологічних, генетико-селекційних та технологічних методів підвищення продуктивності сільськогосподарських тварин. – Кам'янець-Подільський, 2000. – С. 8-9.

ПРОДУКТИВНЫЕ КАЧЕСТВА ОСНОВНЫХ СЕМЕЙСТВ СВИНЕЙ КРУПНОЙ БЕЛОЙ ПОРОДЫ. В.Н. Носич

Изложены результаты сравнительной оценки продуктивных качеств свиноматок разных семейств свиней крупной белой породы. Среди семейств отечественной селекции лучшие показатели были у свиноматок семейства Беатрисы, а эстонского происхождения — Кийа и Хукке.

Сохранность, молочность, плодовитость, семейство

PRODUCTIVE QUALITIES OF THE MAIN FAMILY PIGS OF LARGE WHITE BREED. V.N. Nosich

The outcomes of a comparative estimation of productive qualities sows of miscellaneous family pigs of large white breed are set up. The of family of domestic selection the best parameters were for family of the set Beatris, and of Estonian of a genesis - Kia and Hukke.

Safety, lactescence, fertility, family

УДК 636.2:612.015:636.2.082.034

В.І. ПЕТРЕНКО, В.І. БАРАБАШ, Л.В. ДОЦЕНКО

Інститут тваринництва центральних районів УААН

ЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

У статті розглянуто метод біоенергетичної оцінки молочної худоби за нетто-витратами енергії на підтримку тіла і лактацію.

Чиста енергія лактації, біологічна ефективність корів

© В.І. Петренко, В.І. Барабаш, Л.В. Доценко, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.